

Dan Harder

DR | GENERALDIREKTØREN

Maria Rørbye Rønn
DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK- 0999 København C
dr.dk

21. maj 2024

Klage over artikel på dr.dk

Kære Dan Harder

Du har den 20. marts 2024 klaget over artiklen: "Analyse: Israel fremskynder planer om at få fuld kontrol med Jerusalem" publiceret på dr.dk d. 3. marts 2024. Efter at redaktionen afviste din kritik, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og skrevet en indstilling.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg er enig i.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn

Kopi:

Journalen
Etikchef Anja Lundberg Andersen, DR Kultur, Børn og Unge
Seniorkonsulent Mikkel Vincentz Pedersen, LSR
Redaktionschef Niels Kvale, DR Nyheder
Ledende redaktionschef Kirsten Marie Svendsen, DR Nyheder
Chefredaktør Thomas Falbe, DR Nyheder
Direktør Sandy French, DR Nyheder

Sagen kort

Dan Harder, der er redaktør på onlinemediet, Israel-Online.dk, klagede over en artikel på dr.dk. I artiklen kommer DR's korrespondent med en analyse af situationen i Mellemøsten med fokus på Jerusalem og mulighederne for en enstatsløsning. Dan Harder giver udtryk for, at analysen er partisk og dækker over korrespondentens egne politiske holdninger. Dan Harder giver desuden udtryk for, at flere forhold i artiklen er forkerte, og at DR manipulerer. Det ligger uden for LSR's kompetence at tage stilling til hovedparten af de klagepunkter, der omhandler detaljerede faktuelle forhold i Mellemøsten, men påstanden om ensidighed i kildebrug får ikke medhold. Klageren, Dan Harder, får ligeledes heller ikke medhold i, at korrespondenten fremsætter egne politiske holdninger i analysen.

Gennemgang af sagen

Den 20. marts 2024 klager Dan Harder, redaktør af onlinemediet Israel-Online.dk til lytternes og seernes redaktør (LSR) over en analyse med overskriften "Analyse: Israel fremskynder planer om at få fuld kontrol med Jerusalem." Den blev bragt på dr.dk den 3. marts 2024.

Dan Harder skriver, at DR-korrespondenten promoverer sine egne synspunkter om, hvorfor en tostatsløsning i Mellemøsten er umulig. Artiklen bygger på falske påstande, skriver klageren.

DR besvarer klagen den 24. april 2024.

Heri gennemgår DR hovedpåstandene og afviser dem. Samme dag anker Dan Harder klagesvaret fra DR til LSR. Til sagen er vedhæftet et dokument med Dan Harders oprindelige klagepunkter.

De enkelte klagepunkter er i detaljer refereret og gennemgået i indstillingen i denne sag.

Procedure

Det følger af DR's etiske retningslinjer, at en klage skal være besvaret senest fire uger efter, at den er modtaget. Denne frist er overskredet her. Klagen skal være besvaret af den ansvarlige chef. Her har DR-udlandsmedarbejder Jakob Vinde Larsen svaret på vegne af chefredaktør i DR Nyheder, Thomas Falbe. Klagesvaret skal forholde sig til indholdet i klagen, hvilket er tilfældet. Så skal klagesvaret indeholde en klagevejledning, hvilket også er tilfældet her.

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

Det følger af DR's etiske retningslinjer, at DR lægger vægt på grundig research og ikke taler mod bedre vidende og ikke har skjulte dagsordner. DR bør således heller ikke være partisk i sin journalistik.

Samlet set er det Klagers - Dan Harders - opfattelse, at DR's korrespondent ikke i artiklen fremlægger en analyse, men agiterer for et yderligtgående Israel-kritisk synspunkt, enstatsløsningen, som efter Dan Harders opfattelse vil føre til den jødiske stats endeligt.

LSR har til opgave at vurdere på baggrund af en klage og DR's svar, hvorvidt der foreligger en overtrædelse af DR's egne etiske retningslinjer. Herunder at forholde sig til de oplysninger, som Klager og DR har bragt frem i sagen. I hver sag er det et konkret skøn, om LSR bør og kan forholde sig til de fakta, der indgår i sagen. I de enkleste tilfælde vil et 'håndbogsopslag' kunne indgå som en autoritativ kilde til afgørelse af en faktuel uenighed. Men i en lang række tilfælde vil en klage også kunne indeholde en kompleks påstand om faktuelle fejl, som kun kan afgøres ved, at LSR kontakter eksperter og

videregiverdisse eksperters opfattelse. Det forudsætter et fagligt overblik, som ligger uden for LSR's kompetence. Det afgørende i den forbindelse er, at LSR ikke selv bør involvere sig som en part i fortolkning af en faglig diskurs, men så vidt muligt holde sig til at bedømme, om DR's etiske retningslinjer er overholdt.

Det er min konkrete vurdering i denne ankesag, at selv om Dan Harder for eksempel refererer til historiske kilder som den tidligere amerikanske præsident Bill Clintons fredsforslag for Mellemøsten fra 2000, vil faglige tvister som det historiske ansvar for fredsprocessen i Mellemøsten ikke kunne afklares alene ved de kilder, som Dan Harder lægger frem. Eller DR henviser til for den sags skyld.

Det er i den konkrete sag Dan Harders opfattelse, at den pågældende DR-medarbejder og korrespondent har ytret sig politisk i artiklen forbindelse med sin analyse. Jeg lægger i denne sag vægt på, at en korrespondents analyse bygger på en vis subjektiv vurdering og fremstilling, da det er analysens natur. Korrespondenten bør ikke udtrykke sin egen, personlige politiske holdning til parterne i Mellemøsten, men korrespondenten har i kraft af analysen både ret og pligt til ud fra sin særlige erfaring med stoffet at foretage egne vurderinger af kilder og deres betydning. Derved adskiller analysen sig fra traditionelle nyhedsartikler.

Nedenfor gennemgår jeg min sammenfatning af Dan Harders klagepunkter.

1.

Klager skriver, at det er faktisk forkert, når det i artiklen står at: *"Det er allerede lykkedes i (sådan) en grad, at ideen om et delt Jerusalem som hovedstad for både Israel og en fremtidig palæstinensisk stat efter alt at dømme er død og har været det længe."*

Og videre: *"Israel har konsekvent år for år forandret både de geografiske og demografiske fakta i de besatte områder, så en tostats-løsning reelt ikke længere er mulig."*

Svaret fra DR lyder, at det internationale samfund betragter de voksende bosættelser og "outposts" på Vestbredden som en forhindring for en tostatsløsning. DR-korrespondenten nævner i analysen, at antallet af bosættere er vokset fra en halv million i 2012 (med FN som kilde) til 700.000 i dag. Samtidig peger DR i klagesvaret på, at skiftende israelske regeringer har bakket bosætterne op og udvist meget begrænset vilje til at fjerne de ulovlige bosættelser.

Klageren, Dan Harder, begrundet sin kritik med, at der ikke siden de daværende amerikanske præsident Bill Clinton i år 2000 kom med sin plan for en tostatsløsning, er etableret nye, egentlige byer på Vestbredden. Siden Clintons plan er antallet af israelere bosat på Vestbredden omtrent fordoblet, men *"stort set alle de nye boliger er etableret i de eksisterende bosættelser,"* skriver Dan Harder og føjer til: *"Forøgelsen af antallet af mennesker, som bor i bosættelserne, gør derfor ikke den store forskel i forhold til en eventuel fredsløsning. Derfor er den evindelige påstand om, at nye boliger i bosættelserne forhindrer en tostats-løsning, falsk."*

Det følger af DR's etiske retningslinjer, at DR har retten til at redigere sit stof og vælge de kilder, man vil. Yderligere ligger der en særlig grad af frihed i en analyse i forhold til en almindelig artikel. Korrespondenten skal i analysen i kraft af sin særlige viden om stoffet vægte de forskellige oplysninger og begivenheder og derefter komme med en vurdering og sammenfatning. En sammenfatning, der i høj grad bygger på en korrespondents egen vurdering. Analysen skal være argumenteret og basere sig på kendsgerninger. Men fakta kan fortolkes meget forskelligt – hvilket også er analysens natur. I den konkrete sag henviser DR-korrespondenten til, at der ikke er sammenhæng mellem forskellige ledere rundt i verdens mål om en tostatsløsning og den virkelighed, som er i Mellemøsten. Konkret peger DR-korrespondenten Steffen Kretz på, at en nylig beslutning i Israel om at bygge 3000 nye israelske boliger på "besat jord" i Jerusalem. Der henvises i DR-svaret til en FN-pressemeddelelse fra 28. marts 2023.

Det ligger uden for min kompetence at afgøre styrken af argumenterne i denne uenighed, men alene korrespondentens ret til en vurdering er principielt inden for rammerne af en analyse.

2.

Klager mener, at det er faktisk forkert, når DR's korrespondent Steffen Kretz skriver, at de seneste planlagte boliger kommer til at ligge, hvor diverse fredsplaner foreslår en palæstinensisk stat.

Klager henviser til en artikel fra Times of Israel fra den 23. februar 2024, som – ifølge Dan Harder – udpeger områder, som i hovedsagen ligger inden for de grænser, der lå i præsident Bill Clintons plan. DR medgiver i svaret til Dan Harder, at ét af de af Dan Harder omtalte områder ligger inden for et område, som i sin tid var omfattet af Camp David-aftalerne som en del af Israel. Men som DR udtrykker det i svaret til Dan Harder: *"Hvorvidt en eventuel kommende fredsaftale tager afsæt i de omtalte årtier gamle fredsplaner, findes der ingen sikker viden om. Artiklens gennemgående pointe er, at de fortsatte udvidede jødiske bosættelser på den besatte Vestbred udgør en stigende forhindring for oprettelsen af en kommende selvstændig palæstinensisk stat."*

Både Dan Harder og DR argumenterer for deres synspunkter, men det ligger uden for min kompetence at afgøre uenigheden her, og hvad der faktisk er korrekt, ud fra de oplysninger som er fremsat i henholdsvis artikel og klage.

3.

Dan Harder beskriver følgende udsagn i analysen som forkert: *"I takt med at Gaza-krigen formentlig nærmer sig en afslutning, peger (internationale ledere) igen og igen på, at de støtter en tostats-løsning på den evige konflikt i Mellemøsten. Altså, ideen om at palæstinenserne skal have deres egen stat i de landområder, som Israel besatte efter krigen i 1967."*

Dan Harder skriver som kommentar til dette, at *"der er ingen muligheder for, at palæstinenserne nogensinde kommer til at råde over samtlige områder, som Israel indtog fra Jordan i 1967. Alene det forhold, at de inkluderer Grædemuren og det jødiske kvarter i Jerusalems gamle by, umuliggør den tanke."*

Dernæst føjer Dan Harder til, at alle hidtidige løsningsforslag omfatter israelsk kontrol over både dele af Østjerusalem samt de største bosættelser.

Jeg bemærker, at her er der tale om en konstatering fra klageren, Dan Harders side, men uden kildehenvisninger. Der er dermed tale om en vurdering fra Dan Harder, som kan vise sig at være korrekt eller det modsatte, men det er ikke en faglig uenighed, som kan efterprøves af LSR, som det står her.

DR's chefredaktør skriver i svaret til Dan Harder, at der er tale om *"en generel beskrivelse af den omtalte to-statsløsning. At forslagene til en løsning omtalte, at nogle dele af de besatte områder skulle tilfalde Israel (reference her udeladt) er korrekt. Udsagnet i artiklen skal dog her forstås generelt og ikke fuldstændigt med alle detaljer. Derfor finder jeg sprogbugen berettiget."*

Jeg læser det sådan, at DR anerkender, at Israel formodentlig ved en fredsløsning beholder nogle af de besatte områder efter krigen i 1967, men at der her i DR-korrespondentens analyse er tale om beskrivelse af forskellige internationale ledes overordnede krav om en deling i en tostatsløsning, som indbefatter, at Israel i et eller andet omfang må overgive besatte områder til palæstinenserne. Ingen kender dags dato det udfald af dette fremtidige scenarie, og det ligger inden for analysens præmisser, at DR-korrespondenten omtaler dette overordnede internationale krav om en tostatsløsning. Men Dan Harder får ikke medhold i, at DR's etik her er overtrådt.

4.

DR-korrespondenten bringer i analysen to kort over Vestbredden. Ét fra 1967 og ét fra 2022. Korrespondenten skriver med udgangspunkt i kortene, at resultatet af Israels kontrol i de forløbne mange år er, at Vestbredden er "skåret op" i over 150 små og større usammenhængende bidder, hvor det palæstinensiske selvstyre har en vis kontrol, men omgivet af bosætterbyer hvor over en halv million israelere nu lever. Dan Harder skriver, at fremstillingen er "manipuleret": *"De to kort viser nemlig ikke et sammenhængende palæstinensisk område, som Israel siden har opdelt. Det er omvendt. Det første kort*

viser Vestbredden, da Israel havde total kontrol og hele området fra 1967 til 1994. De røde områder på det andet kort viser, hvor palæstinenserne ifølge en overgangsordning, jf. Oslo-aftalerne i 1990'erne, fik begrænset selvstyre, som skulle have ført til en permanent løsning. Så fra kort nummer et til kort nummer to har palæstinenserne faktisk modtaget noget, de ikke havde – altså det omvendte af Steffen Kretz' påstand", skriver Dan Harder. DR skriver i svaret blandt andet, at der ikke er manipuleret med kortene. "Kortene fremstiller en faktisk korrekt illustration i forskellen mellem situationen i 1967 og 2024, hvor antallet af jødiske bosættelser på Vestbredden har ændret landskabet markant". Det er uden for min kompetence at tage stilling til troværdigheden af de forskellige kort, og dermed er jeg ikke i stand til at afgøre, hvorvidt der skulle være foretaget manipulation, sådan som Dan Harder opfatter det.

5.

Punktet hænger sammen med klagepunkt 4. Dan Harder kritiserer artiklens præmis om, at bosættelserne forhindrer en tostatsløsning, fordi det kræver, at man "fusker med betydningen af kortene for at drive den falske pointe hjem," skriver klageren, Dan Harder.

DR afviser, at der skulle være tale om manipulation af kortene. I svar til Dan Harder skriver DR som nævnt under punkt 4, at kortene fremstiller en faktisk korrekt illustration i forskellen mellem situationen i 1967 og 2024, hvor antallet af bosættelser har ændret sig markant. DR henholder sig til, hvad DR omtaler som en udbredt og anerkendt analyse af de løbende udvidelser af de jødiske bosættelser, som har gjort det vanskeligt at forhandle en eventuel kommende selvstændig palæstinensisk stat.

Det vanskeliggør muligheden for LSR at bedømme argumenterne, da der er tale om to meget forskellige vurderinger, og dertil kommer, at artiklen i kraft af analysens natur, hvor korrespondenten ikke fremlægger kilder på samme måde som i en gængs nyhedsartikel, gør det yderst vanskeligt at vurdere, hvilke kilders udsagn, som analysen baserer sig på.

Også på dette klagepunkt ligger det uden for LSR's kompetence at tage stilling til det faktuelle i fremstillingen.

6.

Det sidste punkt er i en vis grad en opsummering af de forrige. Her skriver Dan Harder, at Steffen Kretz interviewer nogle "ekstremt venstreorienterede" israelere, som reelt er modstandere af den jødiske stat. De ønsker en enstatsløsning, som vil resultere i, at jøderne kommer i mindretal på grund af den arabiske befolkningstilvækst, og dermed forklæder Steffen Kretz et ekstremt politisk synspunkt som et faktum, skriver Dan Harder.

DR har svaret Dan Harder, at de opfatter synspunktet som en generel kommentar fra Dan Harders side til DR's dækning, og det er jeg enig i.

Dan Harder begrundet ikke sit udsagn nøjere. DR-korrespondenten citerer i sin analyse både en navngivet jødisk aktivist, Amy Cohen, og en navngivet talsmand for bosættelserne, Ran Ichy.

Det er DR's redaktionelle ret at beslutte, hvilke kilder, som medvirker i en artikel, og Dan Harder får ikke medhold i dette punkt.

I fire ud af seks klagepunkter har jeg ikke været i stand til - eller haft til opgave - ud fra det oplyste - at udrede de faktuelle forhold og dermed vurdere Dan Harders påstand. Det er ikke forhold, som entydigt kan afgøres, - heller ikke på basis af de kildehenvisninger, som Dan Harder er kommet med. Derfor kan jeg hverken afvise eller give medhold. Under punkt 3 ligger det inden for DR-korrespondentens rammer for en analyse at karakterisere det internationale krav om en to-statsløsning uden at gå ind i en

detaljeret vurdering af, hvilke konkrete overdragelser af landområder, der kommer til at ske fra Israels side.

I punkt 6, som rummer en påstand om partiskhed i kildebrug, afviser jeg Dan Harders påstand. Fire punkter kan jeg ikke bedømme, og i de to resterende får Dan Harder ikke medhold, da DR-korrespondenten har holdt sig inden for analysens form og DR's etiske retningslinjer. Der er ikke i den påklagede analyse tale om fremsættelse af personlige holdninger fra DR-korrespondentens side.

Konklusion og sammenfatning

Dan Harder, redaktør af webmediet Israel-Online.dk, klagede over en analyse af DR-korrespondent Steffen Kretz i en artikel på dr.dk. Ifølge Dan Harder er analysen partisk og dækker over korrespondentens egne politiske holdninger blandt andet til oprettelse af en én-statsløsning.

Det ligger uden for LSR's kompetence at tage stilling til uenigheden om faktuelle forhold, der er omdrejningspunktet i fire af de seks punkter.

DR-korrespondenten har ikke fremsat egne synspunkter, men holdt sig inden for analysens form i sin gennemgang af det internationale pres for en tostatsløsning, som punkt 3 drejer sig om. DR har ikke udvist partiskhed i den konkrete analyse, som det fremstilles i Dan Harders sjette klagepunkt.

Klager får ikke medhold.

Jesper Termansen, den 21. maj | 2024